

UCHWAŁA NR 102/XXVI/2025
RADY GMINY PACYNA
z dnia 22 grudnia 2025r.

**w sprawie przyjęcia gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów
alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2026-2029**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r., o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2025r., poz.1153) art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023r., poz.2151 ze zm.) i art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023r., poz. 1939 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Pacyna.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2026 r.

Przewodnicząca Rady Gminy

Beata Kowalska

Załącznik do uchwały NR 102/XXVI/2025
Rady Gminy Pacyna
z dnia 22 grudnia 2025 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII W GMINIE PACYNA NA LATA
2026 -2029**

I Wstęp

Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii stanowi kompleksowy dokument określający cele, zadania oraz kierunki działań podejmowanych przez samorząd we współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz społecznością lokalną. Program opiera się na obowiązujących przepisach prawa, diagnozie lokalnych potrzeb oraz doświadczeniach wynikających z dotychczasowej realizacji działań profilaktycznych i pomocowych.

Gmina, jako podstawowa jednostka samorządu terytorialnego, odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu lokalnej polityki społecznej oraz w podejmowaniu działań na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców. Zgodnie z ustawą 26 października 1982r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 ze zm.) samorząd lokalny ma obowiązek uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii oraz zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym w celu minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z nadużywania alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych.

Głównym celem Gminnego Programu na lata 2026 – 2029 jest wzmacnianie postaw prozdrowotnych, ograniczanie szkód wynikających z używania substancji psychoaktywnych, wspieranie rodzin dotkniętych problemem uzależnień oraz tworzenie środowiska sprzyjającego bezpieczeństwu i integracji społecznej. Działania podejmowane w ramach programu koncentrują się zarówno na profilaktyce i edukacji, jak i na wsparciu terapeutycznym, interwencji oraz współpracy instytucjonalnej.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii będzie kontynuacją wielu działań zainicjowanych w latach poprzednich dotyczących wspierania wartości rodzinnych, promowania zdrowego stylu życia oraz edukacji społecznej. Program ma na celu tworzenie spójnego systemu działań naprawczych i profilaktyki zmierzającej do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych i innych uzależnień zmniejszeniu tych, które aktualnie występują.

Konsumpcja alkoholu w sposób istotny wpływa na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek jak i rodzin. Konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, uzależnionych, ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych tj. przestępczość, ubóstwo, przemoc w rodzinie, wypadki samochodowe i winno być przedmiotem troski ze strony organów administracji rządowej i samorządowej.

Należy zwrócić uwagę, że uzależnienie nie dotyczy tylko alkoholu, narkotyków, ale również innych nieracjonalnych zachowań i bardzo często stanowi to ucieczkę od problemów dnia codziennego. Uzależnienia mogą być pojedyncze lub złożone, mogą się krzyżować, zmieniać. Powodują one choroby wyniszczające psychikę, a w dalszej kolejności niszczą życie rodzinne, zawodowe, towarzyskie. W osobie uzależnionej następują zmiany charakterologiczne, które objawiają się brakiem obowiązkowości, osłabieniem woli i zainteresowań.

Uzależnienia behawioralne (czynnościowe) to zaburzenia zachowania o charakterze nałogowym, niezwiązane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, które wiążą się z odczuwaniem przymusu i brakiem kontroli nad wykonywaniem określonej czynności oraz kontynuowaniem jej mimo negatywnych konsekwencji dla jednostki oraz jej otoczenia. Przykłady uzależnień behawioralnych to np. patologiczny hazard, uzależnienie od komputera,

pracoholizm, zakupoholizm, uzależnienie od ćwiczeń fizycznych, uzależnienie od telefonu komórkowego, kompulsywne objadanie się itp.

Program ma charakter ciągły i elastyczny, co umożliwia jego dostosowywanie do zmieniających się potrzeb mieszkańców oraz nowych wyzwań społecznych. Realizacja założonych w nim działań przyczynia się do budowania zdrowej, świadomej i odpowiedzialnej wspólnoty lokalnej.

II. Podstawa prawna

Podstawę prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii stanowią:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (D. U. z 2023r. poz. 2151),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2024r., poz. 1673),
4. Uchwały Rady Gminy Pacyna: Nr XXV/152/2018 z dnia 30 maja 2018 r. i Nr XVII/144/97 z dnia 28 marca 1997r.

III. Diagnoza sytuacji w Gminie Pacyna

Diagnoza problemów związanych z uzależnieniami służy dostosowaniu lokalnej polityki wobec alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych do lokalnych problemów. Gmina Pacyna obejmuje powierzchnię 9085 ha. Liczba mieszkańców wynosi 3232, w tym: osób do 18 r.ż. - 580 i powyżej 18 r.ż.- 2652 (stan na 11.12.2025r.), brak większych zakładów pracy. Działają 134 podmioty gospodarcze (stan na dzień 11.12.2025r.).

Placówki oświatowe na terenie Gminy Pacyna:

1. Przedszkole Samorządowe w Pacynie z siedzibą w Skrzyszewach oraz oddziałem zamiejscowym w Luszynie,
2. Szkoła Podstawowa w Pacynie

Na terenie gminy Pacyna (stan na 11 grudnia 2025r.) znajduje się 5 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w których podmioty posiadają:

1. 5 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości do 4,5 % alkoholu oraz piwa,
2. 5 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości od 4,5 % do 18% alkoholu z wyjątkiem piwa,
3. 5 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18%,
4. 1 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości do 4,5% oraz piwa w miejscu sprzedaży (ogródki piwne).

Na jeden punkt sprzedaży alkoholu przypada 646 mieszkańców.

IV. Adresaci programu

Program przeznaczony jest dla:

1. Dzieci, młodzieży i ich rodzin.
2. Osób uzależnionych od alkoholu oraz pijących szkodliwie i ryzykownie.
3. Rodzin, dzieci i osób dotkniętych problemem uzależnień.
4. Przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami dotkniętymi problemem uzależnień.

5. pozostałych mieszkańców Gminy Pacyna.

V. Cele programu

Głównym celem programu na lata 2026 - 2029 jest kontynuacja długofalowego procesu edukacji społecznej, w szczególności dzieci i młodzieży, na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami od alkoholu, narkotyków oraz uzależnieniami behawioralnymi. Pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom, a także promowanie i propagowanie idei zdrowego stylu życia, wspierania alternatywnych form spędzania wolnego czasu, wzmacnianie więzi rodzinnych oraz zapewnienie wsparcia i pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie. Ponadto edukacja społeczna dotycząca profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz zachowaniami ryzykownymi podejmowanymi przez dzieci i dorosłych.

Cel główny będzie realizowany w obszarach:

1. Profilaktyki uniwersalnej – adresowanej do wszystkich mieszkańców Gminy Pacyna (dzieci, młodzieży i dorosłych) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Celem jest zmniejszenie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi uzależnień.
2. Profilaktyki selektywnej – adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, opierającej się na działaniu.
3. Profilaktyki wskazującej – adresowanej do grup lub osób wysokiego ryzyka, demonstrujące wczesne symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych wynikających z uzależnień behawioralnych ale nie spełniających kryteriów diagnostycznych uzależnienia.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększanie dostępności i skuteczności pomocy terapeutycznej i psychologicznej dla osób uzależnionych, współuzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków.
2. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy i narkotykowy pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności w zakresie ochrony przed przemocą.
3. Podejmowanie działań związanych z przeciwdziałaniem negatywnym skutkom spożywania alkoholu.
4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, dążenie do zmiany zachowania i postaw wobec uzależnień, w szczególności dzieci i młodzieży.
5. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.
6. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowaniem przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

VI. Zadania programu i sposoby ich realizacji

1. Zwiększanie dostępności i skuteczności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin poprzez:

- 1) Dyżury terapeuty dla osób uzależnionych, współuzależnionych, członków ich rodzin oraz ofiar przemocy w rodzinie – kontynuacja dyżurów terapeutycznych (dwa razy w miesiącu 2 godz. z możliwością zwiększenia w razie potrzeby).

- 2) Zbieranie i opracowywanie dokumentacji oraz kierowanie wniosków do sądu, celem zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego.
- 3) Finansowanie badań przeprowadzonych przez biegłych sądowych ds. uzależnień.
- 4) Zakup i rozpowszechnianie materiałów dot. uzależnień, prenumerata czasopism itp.
- 5) Podnoszenia kwalifikacji i kompetencji osób działających w sferze profilaktyki uzależnień.
- 6) Zamieszczanie na tablicy informacyjnej Urzędu Gminy i stronie internetowej www.pacyna.mazowsze.pl aktualnych informacji dot. możliwości uzyskania wszechstronnej pomocy dla osób uzależnionych i ich bliskich.

2. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy, narkotykowy oraz uzależnień behawioralnych pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności w zakresie ochrony przed przemocą poprzez:

- 1) Prowadzenie działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy w rodzinie poprzez bieżącą współpracę z pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pacynie, z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie z funkcjonariuszami Policji, pracownikami służby zdrowia oraz nauczycielami i wychowawcami placówek oświatowych.
- 2) Pomoc psychologiczną dla rodzin z problemami uzależnienia oraz przemocą w rodzinie – dyżury psychologa (dwa razy w miesiącu 2 godz. możliwością zwiększenia w razie potrzeby).
- 3) Informowanie o ofercie pomocy specjalistycznej świadczonej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyninie,
- 4) Informowanie o terminach urzędowania bezpłatnej pomocy prawnej oferowanej przez Starostwo Powiatowe w Gostyninie.
- 5) Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy dla osób z problemem alkoholowym, narkotykowym, ofiar przemocy w rodzinie oraz uzależnieniami behawioralnymi.
- 6) Dofinansowanie szkoleń w m.in. dla nauczycieli, policjantów, pracowników GOPS, służby zdrowia oraz członków GKRPA.
- 7) Dofinansowanie różnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży promujących zdrowy styl życia bez nałogów.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w szczególności dzieci i młodzieży poprzez:

- 1) Dofinansowanie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży: warsztaty profilaktyczne, spektakle profilaktyczno-edukacyjne poruszające tematy przemocy, agresji, uzależnień (alkohol, narkotyki i dopalacze), konkursy literacko – plastyczne.
- 2) Realizacja programów profilaktycznych zaopiniowanych przez Komisję oraz programów rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.
- 3) Promowanie postaw zdrowego stylu życia (bez alkoholu, narkotyków papierosów, dopalaczy, komputera, telefonu itp.).
- 4) Udział w ogólnopolskich akcjach społecznych rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.
- 5) Kontynuacja akcji: „Postaw na rodzinę” (wspierającej więzi rodzinne), „Przeciw pijanym kierowcom”(wzmacniającej świadomość uczestników ruchu drogowego) oraz programów rekomendowanych.

- 6) prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych, w tym kampanii społecznych, adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności dzieci, młodzieży i rodziców, dotyczących różnorodnych zagrożeń społecznych np.: alkohol, narkotyki, cyberprzemoc, przemoc, uzależnienia behawioralne itp., które bezpośrednio i pośrednio mogą prowadzić do uzależnienia.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych – służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii poprzez:

- 1) bieżącą współpracę ze stowarzyszeniami i instytucjami wspomagającymi realizację programu pomocy (m.in. Policja, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Ośrodek Zdrowia, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Polskie Towarzystwo Walki z Kalalectwem oraz Krajowym Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom).
- 2) gromadzenie i udostępnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dot. profilaktyki uzależnień i przemocy.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowaniem przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

- 1) Prowadzenie działań kontrolno-interwencyjnych przez GKRPA, Komisariat Policji w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
- 2) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów w art. 13¹ i 15 ustawy.
- 3) Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji z uchwałami Rady Gminy Pacyna.

VII. Monitorowanie i sprawozdawczość

1. Monitoring z realizacji programu będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań Programu od podmiotów zaangażowanych w jego realizację.
2. Monitorowanie skali problemów związanych z uzależnieniami w środowisku lokalnym poprzez przeprowadzenie badań i sondaży, tworzenie lokalnych diagnoz i ekspertyz (samodzielnie lub zlecając je profesjonalnym instytucjom).
3. Sporządzanie raportu z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji i przedkładanie Radzie Gminy Pacyna do dnia 30 czerwca po roku, którego dotyczy raport.

VIII. Realizatorzy programu

Realizatorami Programu są:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pacynie.
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacynie.
3. dr MEDYK Sp. z o.o. w Pacynie.
4. Posterunek Policji w Pacynie.
5. Szkoła Podstawowa w Pacynie.
6. Przedszkole Samorządowe w Pacynie z siedzibą w Skrzyszewach.

IX. Źródła i zasady finansowania programu

1. Źródłem finansowania zadań programu są środki pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (wpłaty za sprzedaż napojów alkoholowych oraz środki z opłat na sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości

nominalnej napoju nie przekraczającej 300 ml) przewidziane w dziale 851 – Ochrona Zdrowia.

2. Program realizowany będzie w latach 2026-2029.

X. Zasady wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pacynie.

Członkom GKRPA za udział w posiedzeniu Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 170,00 zł (brutto).

Przewodnicząca Rady Gminy

Beata Kowalska